

Somfai Anna

FÖLDCSUSZAMLÁS

WORLD PRESS PHOTO

2018-10-11 | NOVELLA, WORLD PRESS PHOTO

Azon az éjszakán döntöttük el, hogy nem maradunk tovább. Megint razziáztak, hallottuk a kiáltásokat, majd a tűzropogást. A szomszéd bezörgetett, a nemzetiek felgyújtották a vegyesboltot, mondta. Batyuba kötöttem néhány ruhát, pelenkát, magamra tekertem a hordozókendőt. Hajnalban indultunk, amikor már csak füst és pernye szállt a levegőben. A kicsi a hátamon aludt, a nagyobb felébredt, felsírt,

befogtam a száját, kevés tejet adtam neki, hogy megnyugodjon. Már hetekkel ezelőtt megterveztük az útvonalat, tudtuk, merre kell mennünk. De napról napra halogattuk az indulást, reménykedtem, hátha vége lesz az örületnek körülöttünk.

Akkor kezdődött, amikor a fegyveresek megjelentek a környéken. Eleinte azt mondták, csak járőröznek, hogy fenntartsák a rendet, és megvédjenek minket, később hogy terroristákat keresnek. Plakátokat ragasztottak a házak falára: aki terroristát rejteget, maga is terroristának minősül, mindannyian tudtuk, mit jelent ez. Egyenként vitték a férfiakat kihallgatásra. Akit bevitttek, az sohasem tért vissza, egyesek tudni vélték, hogy csoportokba terelték őket a város szélén, a mezőn, és elhajtották, mint az állatokat.

úgy tettek, mintha nem

Nekünk nincs félnivalónk, biztattuk egymást, hisz semmi törvényelleneset nem tettünk, és hozzá még kisgyerekesek vagyunk. Mint a tigrises játékban, amit az óvodában

játszottunk. Egyikünk volt a tigris, aki elbújt, hogy aztán lesből, váratlanul támadjon. A többiek meg úgy tettek, mintha nem hallanák a lopakodó lépéseket, olykor még a szemünket is behunytuk, hogy a tigris meg ne lásson minket. Végül mindig lecsapott valamelyikünkre, akkor aztán rémült visítással szétszaladtunk.

Egész csapat menetelőhöz csatlakoztunk a város határában. Hozzánk hasonló családok gyülekeztek, gyerekekkel, férfiak és nők egy-egy batyut cipeltek a vállukon vagy a fejükön egyensúlyozva. Idősebbek nem voltak közöttünk, anyámék sem vállalták az utat, azt tervezték, ha költözésre kényszerülnek, inkább rokonokhoz mennek. Hiába magyaráztuk, hogy sehol sincsenek biztonságban, a hadsereg az egész tartományt kontroll alatt tartja, ahogyan ők nevezik a gyújtogatásokat és öldöklést. Anyám csak ingatta a fejét, a szemébe könnyek gyűltek, tudtam, feleslegesen győzködném. Pedig a nagybátyámat is elvitték, egyenesen az iskolából, ahol tanított. Persze, az egész város ismerte a véleményét, az ő gyerekeinek is járna a lehetőség, hogy továbbtanuljanak. Jobb lett volna, ha befogja a száját, hajtogatta sírva

anyám, meg hogy ide vezet a sok tanulás. És a hallgatás mire vezet?, kérdezem most, ide vezetett, a sáros folyópartra. Még egy takaróm sem maradt, amit ráteríthetnék a gyerekeimre.

Hír, 2. díj, sorozat, Kevin Frayer, Kanada, Getty Images. A mianmari Maungdawból menekült Minara Hassan és férje, Ekramul kimerülten fekszik a földön a Naf folyó bangladesi partján.

Iskolás korunktól más sem tettünk, csak hallgattunk. Elsős voltam, és kérdeztem anyát, mi miért nem kapunk ebédet, mint a többiek, mire azt felelte, nekünk nem jár, mert rohingyák vagyunk. Nem értettem, akkor miért mondják ránk, hogy bengáliak, anya azt felelte, ne törődjek velem, nevezzenek, aminek akarnak, jobb a békeség. Később apám elmagyarázta, hogy az őseink, valamikor régen Indiából jöttek. Dehát mi itt születtünk, nem?, kérdeztem, és hogy már a dédapám is itt élt. Igen, simított végig a hajamon apám, csak az a baj, hogy nem vagyunk buddhisták. Sokáig azt hittem, a buddhista ugyanazt jelenti, mint a gazdag. Szerettem volna én is buddhista lenni, mint azok az osztálytársaim akik szép ruhákban jártak, gyönyörű babáik és

karkötőik voltak, és a tanító néni kedvelte őket. Éreztem, hogy engem nem szeret, hiába tanultam jól, sosem dicsért, és ha egyetlen vonalat elvitettem a füzetemben, rögtön a kezemre csapott a pálcával.

Ahogy megvirradt, nem folytathattuk az utat a falvak között, behúzódtunk az erdőbe. Ha a katonák észrevesznek minket, elviszik a férfiakat, és bele sem akartam gondolni, velünk mit tennének. Nem szabadott róla beszélni, de a mieink azt suttozták, hogy bármit megtehetnek, utána egyszerűen eltüntetik a nyomainkat. A vezetőnk ismert egy helyet, ahol egy-két órára megpihenhettünk volna. Nem volt szerencsénk, amint odaértünk, rögtön láttuk, hogy felégették a táborot, így tovább kellett haladnunk egy eldugott, sűrűn benőtt ösvényen. Rohamtempóban gyalogoltunk, nehogy utolérjenek minket, az ágak a szemembe csapódtak, a tüskés bozót felsebezte a lábam. Csak éjszaka pihentünk meg hosszabban. Tüzet gyújtottunk, csendben körülültük, és hallgattuk az állatok üvöltését a minket körülölelő dzsungelből. Magunk voltunk, nem üldöztek minket, és hosszú idő óta ez volt az első éjszaka, amikor nyugodtan aludtam.

később indokra sem volt szükség

Amikor közeledtünk a folyóhoz, nyílt terepen haladtunk. Időről időre megálltunk, a férfiak a földre tapasztották a fülüket, hallgatóztak, nem hallják-e terepjárók dübörgését.

Amikor füst szagát hozta felénk a szél, azonnal visszahúzódtunk, mélyen a bozótosba. Később, éjszaka messziről láttuk a lángoló falvakat. Már nem is emlékszem, mikor kezdődtek a gyújtogatások. Eleinte csak az újságokból meg a tévéből ömlöttek ránk a hírek, akár a sáros víz, ami lecsurog a hegyoldalról, és mindent eláraszt. Hírek erőszakos migránsokról, akik fegyvert fogtak a békés burmaiakra, hogy elfoglalják a házaikat és a földjeiket. Hírek bengáliakról, akik nőket erőszakoltak meg, házakat gyújtogattak. A békés polgároknak a hadsereg a rend helyreállítását és a biztonságot ígérte. Később indokra sem volt szükség, bármikor, bárki házában megjelenhettek a nemzetiek. Mutatták a híradóban, ahogy a bengáliak maguk gyújtogatják a falvaikat, csak hogy zavargásokat keltsenek. Külföldről bujtogatják és pénzelik őket, fejezte be a tudósítást a riporter. A férjem dühösen csikorgatta a fogát, és kikapcsolta a

készüléket. Korábban sosem foglalkozott politikával, csak bement a munkahelyére, estig szerelte az autóalkatrészeket, aztán hazajött hozzánk. De a politika, mint valami szörnyeteg, ránk törte az ajtót, nem lehetett többé nem foglalkozni vele, behatolt a mindennapi életünkbe, és tönkretette, felzabálta azt a keveset is, amink volt.

Hír, 2. díj, sorozat, Kevin Frayer, Kanada, Getty Images.

A buddhista Mianmarban a muzulmán vallású rohingya népcsoport falvai ellen intézett támadások, a házaik felgyújtása miatt százazrek menekültek gyalog vagy csónakon a szomszédos Bangladesbe. Sokan meghaltak útközben. Az UNICEF szerint a menekülők több mint fele gyerek volt.

A folyóparton odaadtuk az összes pénzünket, meg a tartalékot, amit anyáméktól kaptunk, hogy rövid alkudozás után átvigyenek csónakon. Kitettek minket a parton, ez már Bangladesh, mondták, leroskadtam a földre, úgy éreztem, egy lépést sem bírok tovább menni. A csónak visszafordult, sokan várnak rá a túlparton, ahonnan füstszagot és kiáltásokat sodor felénk a szél. Migránsok lettünk, földönfutók, idegenek, ahogyan mindig is neveztek minket. Először jutott eszembe, mit adok holnap enni a gyerekeimnek, vajon osztanak-e majd a táborban tejet vagy kását.

Valaki kiabál, hogy keljünk fel, és induljunk, mert felhők gyülekeznek a fejünk felett. És ha elered az eső, és felázik a föld, hiába próbálunk majd a sáros parton feljutni, menthetetlenül visszacsúszunk a meginduló földdel együtt.

felső kép | Hír 1. díj, egyedi, Jelölt, Az év sajtófotója

Patrick Brown, Ausztrália, Panos Pictures, az UNICEF számára

2017. szeptember 18. Mianmarból menekülő rohingya halottak. Csónakjuk körülbelül nyolc kilométerre járt a bangladesi partoktól Inani Beachnél, Cox's Bazar közelében, amikor felborult. A csónakban mintegy 100 ember ült, 17-en maradtak életben.